

GRANNSKAPETS GURU.

PÅL ROSS

Pål Ross är arkitekten som lever som han lär. Hans eget hus är inte bara ett snillrikt bygge ganska tvärt emot det mesta man är van, det var också den första villan i Sverige med endast LED-belysning. Dessutom är det fullt av en massa smarta funktioner som både sparar el och gör livet lättare att leva.

ATT KOMMA HEM till Pål och hans familj är som en märklig blandning av ett besök i Underlandet och en yogasession. Villa Atrium ligger ute på Ekerö dit man tar sig på snirkliga vägar. Hela huset är byggt runt ett japanskt körsbärsträd som är hemmets hjärta, planterat på atriumgården från vilken man har tillgång till alla delar av huset. Om ett hus kan vara poesi, då är Pål Ross en av våra främsta diktare.

och värdigt sätt. Därför ritar jag inte hus, utan platser att leva på.

Begreppet rundvandring får en helt ny innebörd i Villa Atrium. Här finns knappt en rak vinkel – något som kännetecknar de säregna Ross-husen, och här går man verkligen runt. Allt är genomtänkt in i minsta detalj. Det första som slår en är lugnet och harmonin. Rummen flyter samman

och ljuset flödar in genom panoramafönster med utsikt mot en hisnande Mälarvik. Den tongivande färgen är vit, med mörka trägolv och svart skiffer som kontrast.

– Jag bodde i Spanien under 13 år och när jag flyttade hem till Sverige igen fick jag en chock av hur mörkt det är på vintern, säger Pål. Därför är ljuset så viktigt för mig när jag ritar ett hus. Det är allt från hur fönstren placeras till hur jag planerar belysningen.

Pål pratar sig varm för projektering och planering och menar att om det något man ska lägga pengar på, är det att tänka igenom vad man vill, innan man bygger. I hans villa finns inte en synlig sladd eller störande kabelhärva så

– Jag blev arkitekt av respekt för livet, säger Pål övertygande. Jag tycker att livet är så värdefullt att det är synd att inte rama in det på ett hälsosamt

långt ögat når. Allt är inbyggt från början eftersom han vågat ta ställning till var saker och ting ska placeras. Tv:n svävar på väggen i vardagsrummet och vid den lilla arbetsstationen är de sladdar som trots allt finns, gömda högt uppe under bordet istället för nere vid golvet.

All el och belysning styrs med ett så kallat intelligent system som bygger på KNX-teknik. Det innebär att man styr hela huset från centrala paneler, eller för den delen en smartphone. Man ställer enkelt in olika scenarier som motsvarar olika stämningar eller aktiviteter, som till exempel ”krambelysning” i sovrummet. En bekväm släck-allt-knapp finns för stressade morgnar och det går att larma på och av huset fast man inte ens är där. Bekvämt och dessutom energisparande.

– Jag jobbar efter principen mera för mindre. Därför har jag valt LED, säger Pål. Jag vill kunna ha mycket ljus eftersom det är så viktigt för oss människor, särskilt här i Norden. LED ger mycket

ljus men använder lite effekt. I hela det här huset till exempel ligger förbrukningen på ungefär 300 watt, medan den med vanlig belysning i samma mängd förmodligen skulle ligga på det tiodubbla.

Pål använder belysning för att skapa rum i rummen, förstärka detaljer och frambringa stämningar. En detalj är LED-listen som ligger nedsänkt i ett litet dike längs väggen i en gång som leder mellan hallen och köket. Känslan är att man vandrar på en ljusbro, inte olikt något ur en science fiction-film. Spotlights i taket är smart placerade så de inte lyser direkt på personerna i rummet, utan på väggar, köksbänkar, bord och så vidare. Ett sätt att jobba med ljus som ger en skön känsla och rum man vill vistas i.

– Jag testar väldigt mycket ny teknik innan jag rekommenderar den till mina kunder, säger Pål. På min arkitektbyrå var vi tidigt ute med KNX och LED i villor och jag vill vara säker på att det jag

ritar in, fungerar. Intelligent elsystem är tyvärr fortfarande ganska dyra, men det händer mycket på den marknaden nu. Mitt mål är att kunna rita sådana här hus för människor med normala budgetar. Utan att för den skull göra avkall på upplevelse och kvalitet.

Vi har gått igenom hela huset och kommit till slutet, som lite överraskande visar sig vara samma ställe där vi började. Villa Atrium är utan början och slut och gör att man nästan möter sig själv. Och det är kanske det Pål Ross menar med en plats för livet; en plats där man kan hitta sig själv.

Text: Åsa Jernfält | Foto: Jesper Orrbeck

